Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2024, NUMMER 35

Datum	14 maart 2024
Van	College B&W
Behandeld door	K.G. Osterhaus
Doorkiesnummer	0302861243
E-mailadres	k.osterhaus@utrecht.nl
Kenmerk	12198541
Beleidsveld	Drugs

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2024 nummer 35 van Mahaar Fattal (GroenLinks), Maarten Koning (D66), Titus Stam (PvdA), Annemarijn Oudejans (Student&Starter) van 15 februari 2024 over Cokehandel is een miljardenbusiness: het moet anders . De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
In Amsterdam gaat ongeveer 80% aan van de politiecapaciteit op aan drugsgerelateerde criminaliteit. Hoe ligt dat percentage in Utrecht?
***Antwoord* 1**
Een precieze percentageverdeling voor Utrecht is niet aan te geven. Tegelijkertijd weten we dat er een aanzienlijk deel van de opsporingscapaciteit besteed wordt aan druggerelateerde incidenten en de hiermee verweven criminaliteit. Andere voorbeelden waar opsporingscapaciteit voor ingezet wordt zijn onder andere de aanpak van digitale criminaliteit, zedenzaken, milieudelicten en geweldsdelicten.

Vraag 2
In hoeverre gaat die inzet op drugsgerelateerde criminaliteit vooral over het aanpakken van de cocaïnemarkt ten opzichte van andere (hard) drugs?
***Antwoord* 2**
De capaciteit vanuit politie die wordt ingezet op de bestrijding van drugscriminaliteit, is meer dan alleen de cocaïnehandel. Drugscriminaliteit gaat ook over andere vormen van harddrugs zoals MDMA, Crystal Meth en precursoren die als grondstof dienen voor de productie van harddrugs. Er is niet direct een onderscheid te maken tussen de inzet op de verschillende soorten (hard) drugs.

Vraag 3
Is het college het met de partijen eens dat meer toezicht en controle op de productie, transport en verkoop van cocaïne en op welke partijen er winst kunnen maken van de keten, wenselijk is voor het bestrijden van drugscriminaliteit?
***Antwoord* 3**

Zie antwoord vraag 4

Vraag 4
Is het college het met de partijen eens dat er potentieel veiligheidswinsten te behalen zijn via de regulering van cocaïne, die niet via huidig beleid worden gehaald?
***Antwoord* 4**
Er is op dit moment onvoldoende (beleidsmatig) onderzoek gedaan naar wat het effect is op regulering van de cocaïnehandel ten opzichte van de (veiligheids)winsten om daar een uitspraak over te doen. Daarbij vinden we het van belang om aandacht te hebben voor het volksgezondheidsaspect en daarmee de schadelijkheid van middelen. Om die reden houden we ook, zoals verwoord in de brief (kenmerk: 11862012), de uitkomsten van onderzoeken naar schadelijkheid van bepaalde stoffen (waaronder cocaïne) nauwlettend in de gaten. Ook kunnen we hier de internationale context niet uit het oog verliezen, regulering alleen in Nederland doet niet af aan de belangrijke rol die Nederland vervuld als doorvoerland richting de rest van Europa. Het vraagt dus om intensieve internationale samenwerking en/of regulering.

Vraag 5
Welke andere alternatieven zijn er om de productie, transport en verkoop van cocaïne verder uit het domein van de grootschalige, georganiseerde criminaliteit te halen?
***Antwoord* 5**
De mogelijkheden om productie, transport en verkoop van cocaïne (en andere synthetische drugs) uit het domein van de grootschalige, georganiseerde criminaliteit te halen zijn zeer beperkt zolang er sprake is van groot financieel gewin in een internationaal speelveld bij alle actoren in de keten (leveranciers van grondstoffen en productiemiddelen, producenten, transporteurs, distributeurs, tussenhandelaren, verkopers). Vanuit de wetenschap dat Nederland vooral productie- en transportland is voor de buitenlandse (illegale) handel/verkoop, met dus grote winsten, maakt het vrijwel onmogelijk om deze handel uit de (georganiseerde) criminaliteit te halen. Daarnaast houdt de markt (de grote hoeveelheid gebruikers) de handel in stand met alle gevolgen van dien.

Vraag 6
Is de burgemeester bereid om zich aan te sluiten bij de oproep van de burgemeester van Amsterdam om de cocaïnemarkt te reguleren? Zo nee, waarom niet?
***Antwoord* 6**

Ons standpunt over regulering treft u aan in onze recente verzamelbrief drugs en gokken. Wij herkennen ons enerzijds de pleidooien voor een realistisch, pragmatisch en humaan drugsbeleid en onderschrijven het belang van (experimenten met) regulering als aanvullende optie op aanpakken vanuit preventie, zorg, en repressie. Maar we zien anderzijds geen oplossing in het pleiten voor regulering van de totale drugsmarkt, in elk geval niet op afzienbare termijn. Er zijn grote verschillen tussen drugs in schadelijkheid. Voor een deel van de drugs, die vallen onder de Opiumwet, waaronder cocaïne, geldt dat zij volgens experts leiden tot onaanvaardbare schade voor de volksgezondheid. Daarbij vinden we het van belang om oog te hebben voor de internationale context waarin de drugsmarkt zich afspeelt.
Gezien het voorgaande luidt de conclusie dat wij ons niet zonder meer kunnen aansluiten bij de oproep.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen: Cokehandel is een miljardenbusiness: het moet anders

14 februari 2024

Utrecht heeft, net als andere grote steden, veel last van drugscriminaliteit vooral waar het gaat om cocaïnehandel. De problemen die daarmee samenhangen gaan verder dan alleen de handel: de grote winsten, criminaliteit, geweld en ondermijning die bij de cocaïnemarkt komen kijken zijn een ziekte voor onze stad. Het handelen in cocaïne is de afgelopen jaren steeds lucratiever geworden. De Nederlandse drugsindustrie wordt ook wel een ‘miljardenbusiness’ genoemd, waarbij cocaïne met zo’n 7 miljard omzet per jaar een van de meest ‘winstgevende’ drugs is om te verhandelen. Dit maakt het voor criminelen ontzettend aantrekkelijk om aan handel te beginnen; en erg kostbaar om in de handel te blijven, ook als dat over lijken gaat. We hebben de afgelopen jaren gezien wat de effecten daarvan zijn op onze samenleving en onze rechtsstaat.

De politie onderschept jaarlijks duizenden kilo’s cocaïne. Onze inzet op het opsporen van drugshandelaren is groot en we zijn trots op onze agenten die zich hier keihard voor inzetten. Maar tegelijkertijd zien we dat de prijs van drugs op straat al jaren niet stijgt. Oftewel: ondanks de vele onderscheppingen blijft het aanbod van harddrugs de vraag bijbenen. En ondanks de grote investeringen vanuit het Rijk van wel €3,2 miljard euro per jaar blijven er ontzettend veel drugs verhandeld worden. In de gemeente Amsterdam gaat ongeveer 80% van de politiecapaciteit op aan drugsgerelateerde criminaliteit. De burgemeester van Amsterdam, Femke Halsema, stelde daarom onlangs terecht dat ‘’de internationale strijd tegen drugs zulke perverse effecten heeft dat wij dáár inmiddels meer last van hebben dan van de drugs zelf’’.

Onlangs riep burgemeester Halsema op om de markt voor cocaïne te reguleren, om zo het verdienmodel onderuit te halen.[1] Daar valt iets voor te zeggen. Door de handel uit handen van gewelddadige criminelen te halen, verklein je het kapitaal van criminelen en daarmee hun macht. Met regulatie snijden we een enorme hoeveelheid aan onnodige, kostbare en gewelddadige distributiekanalen af. Regulering zou een rem kunnen zetten op het geweld van drugsbendes en het grote gevaar voor de

[1] Burgemeester Halsema pleit voor een gereguleerde cocaïnemarkt (fd.nl)

rechtsstaat wat ermee gepaard gaat zoals duidelijk werd door steeds vaker voorkomende moorden op advocaten en kroongetuigen.

Het belang van volksgezondheid voorop. Cocaïne is een zeer verslavend middel en de gevolgen voor de gezondheid variëren van depressie, derealisatie en longproblemen tot ernstige hartklachten of een overdosis. Kortom: cocaïne is net als andere drugs, alcohol en tabak niet iets om lichtzinnig over te doen. Tegelijkertijd zien we wel dat er iets anders moet in onze aanpak van cocaïnehandel - en daarmee onze aanpak van ondermijning. Reguleren moeten we daarbij, net als andere alternatieven, onderzoeken. In het coalitieakkoord is opgenomen dat ´volksgezondheid centraal staat in het Utrechtse drugsbeleid, waarbij regulering en legalisering hand in hand gaan' en dat we als Utrecht ´de balans zoeken bij tussen ruimte om te experimenteren met legalisering en regulering van de keten en het voorkomen van misbruik, verslaving en criminaliteit.´

De fracties vragen expliciet niét naar legalisering van de markt rondom cocaïne. Het gaat in deze vragen om regulering. Bovendien spreekt het voor zich dat we ons geen toekomst voorstellen waar allerlei harddrugs vrij verkrijgbaar moeten zijn of waar kinderen het kunnen gebruiken. Het (overmatig) gebruik van drugs is gevaarlijk en we blijven streven naar een gezonde, realistische kijk naar het gebruik van middelen. Wel willen we oproepen anders na te denken over dat streven en over die strijd tegen ondermijning.

Daarom stellen de fracties van GroenLinks, D66, Partij van de Arbeid en Student & Starter de volgende vragen:

Vragen:

1. In Amsterdam gaat ongeveer 80% aan van de politiecapaciteit op aan drugsgerelateerde criminaliteit[2]. Hoe ligt dat percentage in Utrecht?
2. In hoeverre gaat die inzet op drugsgerelateerde criminaliteit vooral over het aanpakken van de cocaïnemarkt ten opzichte van andere (hard) drugs?

3. Is het college het met de partijen eens dat meer toezicht en controle op de productie, transport en verkoop van cocaïne en op welke partijen er winst kunnen maken van de keten, wenselijk is voor het bestrijden van drugscriminaliteit?
4. Is het college het met de partijen eens dat er potentieel veiligheidswinsten te behalen zijn via de regulering van cocaïne, die niet via huidig beleid worden gehaald?
5. Welke andere alternatieven zijn er om de productie, transport en verkoop van cocaïne verder uit het domein van de grootschalige, georganiseerde criminaliteit te halen?

6. Is de burgemeester bereid om zich aan te sluiten bij de oproep van de burgemeester van Amsterdam om de cocaïnemarkt te reguleren? Zo nee, waarom niet?

[2] Burgemeester Halsema pleit voor een gereguleerde cocaïnemarkt (fd.nl)

Gesteld door:

- Mahaar Fattal, GroenLinks
- Maarten Koning, D66
- Titus Stam, PvdA
- Annemarijn Oudejans, Student&Starter